

VU Research Portal

Gangsta rap; de controverse voorbij.

van Gemert, F.H.M.

published in

Justitiële Verkenningen
2005

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

van Gemert, F. H. M. (2005). Gangsta rap; de controverse voorbij. *Justitiële Verkenningen*, 31(4), 68-81.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Gangsta rap

De controversie voorbij

*F. van Gemert**

Jeugdculturen staan niet zelden op gespannen voet met de respectabele orde. De hippies uit het Flower Power-tijdperk propageerden druggebruik en vrije seks. Punk toonde de tegendraadsheid door te shockeren met grove taal en gekozen lelijkheid. Bij het overboord zetten van het gangbare en het geaccepteerde speelt muziek steeds een grote rol. Muziekkeus markeert de grenzen tussen de avant-gardisten en het establishment. Concerten zijn gelegenheden waar gelijkgestemden elkaar treffen. Mede als gevolg van drank- en drugsconsumptie kunnen dat intense collectieve ervaringen zijn. Woodstock of het vaderlandse Kralingen, maar even zo goed minder monumentale recentere rockconcerten, hebben zulke effecten gesorteerd. Het verhaal gaat dat tijdens een concert van Jefferson Airplane LSD aan het drinkwater werd toegevoegd. De house- en danceparties met het urenlange dansen onder invloed van XTC of speed leveren meer recente voorbeelden, die laten zien dat ook daar drank en drugs een rol spelen.

De bezoekersaantallen bij concerten betekenen beperkingen voor het bereik. Dit gaat echter niet op voor de verspreiding middels populaire media die de muziek, deels tezamen met de beelden van de uitvoerenden, aan een zeer groot publiek voorschotelen. Zonder de link met de muziek krijgen jeugdstijlen bij lange na niet de aandacht en aanhang die ze nu hebben gekregen. Symbolen als kleding en haardracht, maar ook de ideeën, verpakt in spreuken als 'Make love not war' of 'No future', hebben dit vehikel nodig. Jeugdculturen gaan dan ook hand in hand met moderne muziek. Ook hiphop kan gezien worden als een jeugdcultuur die nauw verweven is met muziek en die dankzij die muziek uitgroeide tot een mondiaal verschijnsel.

Hiphop is, net als veel andere stromingen, tegendraads en dat geldt in het bijzonder voor gangsta rap. In deze bijdrage hou ik deze hiphop-variant tegen het licht, die alleen al in het woord 'gangsta' een link met *street gangs* en dus met criminaliteit suggereert. Van meet af aan heeft

* De auteur is als universitair docent verbonden aan de sectie criminologie van de Vrije Universiteit Amsterdam.

gangsta rap een zeer slechte naam gehad omdat de teksten en vertoningen zouden leiden tot normvervaging bij de jeugd. Er zijn voorbeelden, ook in Nederland (Van Gemert, 1998; Van Stapele, 2003), van jongeren die naar rap luisteren en zich laten inspireren door Amerikaanse gangs wanneer ze een criminele carrière beginnen. Het verband tussen muziek en criminaliteit komt in dit artikel wel aan bod, maar het staat niet centraal. In plaats daarvan tracht ik de gangsta rap als perspectief te gebruiken om naar de samenleving te kijken. Welke beelden zijn verbonden aan gangsta rap en in hoeverre kunnen zij criminologen nieuwe inzichten verschaffen? Om dat te kunnen doen wordt om te beginnen een zeer beknopte schets gegeven van de herkomst van gangsta rap, waarna een beschrijving volgt van de groei en de commerciële ontwikkeling die het genre doormaakte. Vervolgens worden enkele facetten van gangsta rap uitgelicht: de relatie tot regelovertreding en de centrale plaats van opgeblazen ego's en hun geloofwaardigheid. Een afsluitende paragraaf biedt de conclusie.

Van the Bronx naar Compton

Midden jaren zeventig ontstond hiphop in the Bronx, in New York. Rap is het muzikale element van deze stroming, daarnaast maken ook graffiti en breakdance er deel van uit. Als beginpunt worden de 'block-parties' genoemd, een soort straatfeesten met muziek vanaf vrachtwagens. Deze feesten waren populair omdat zij in een behoefte voorzagen. Uit angst voor geweld tussen rivaliserende bendes waren namelijk uitgaansgelegenheden uit dit deel van de stad verdwenen. DJ Kool Herc, een pionier uit die tijd, draaide vooral funkplaten, maar gebruikte daarvan vooral de breaks (het instrumentale deel tussen de refreinen), die hij steeds herhaalde door twee draaitafels te gebruiken. Op deze continue beat, de *breakbeat*, verzonnen jongeren danspassen en acrobatiek en experimenteerden als de eerste *breakdancers*. De *breakbeat* vormde tevens de basis waarop de MC's (*Master of Ceremony* of *Mice Controller*) hun teksten uitspraken. Dit was het begin van wat men nu rappen noemt. Bij het gebruik van bestaande muziekfragmenten om eigen teksten uit te spreken spreekt men van *sampling* (Wermuth, 2002).

Het rappen was aantrekkelijk voor de Afro-Amerikaanse jongeren vanwege de toegankelijkheid, omdat het hun een stem gaf en omdat geld of dure apparatuur niet noodzakelijk waren. De eerste lokale succes-

sen werden op tapes vastgelegd en bevatten lichtvoetige teksten die op feestjes werden gedraaid. De toon veranderde echter. Rappers begonnen over zichzelf op te scheppen (*boastin'*) en niet lang daarna werden de eerste *battles* (rapwedstrijden) georganiseerd. Het subgenre gangsta rap vond zijn oorsprong aan de westkust eind jaren tachtig. De toevoeging 'gangsta' is afkomstig van het nummer 'gangsta, gangsta' van het album *Straight Outta Compton* van de rapgroep NWA (www.rapdict.org). Skooly D was een van de voorlopers, die machoverhalen over geweld, seks, drugs en armoede in het getto rapte, maar zijn teksten waren minder hard en rauw dan die van zijn opvolgers. Ice T en NWA (Niggers With Attitude) bijvoorbeeld lanceerden hun boodschap veel explicieter en verklaarden onomwonden hun haat ten opzichte van de politie. Dat raakte een gevoelige snaar bij diverse instanties (zie onder). Het geluid van de Westcoast rap is anders dan in New York, meer geïnspireerd door de *funk* van onder andere George Clinton. Dankzij supersterren als Snoop Doggy Dog en vooral Tupac Shakur verschoof het zwaartepunt steeds meer van de oostkust naar het westen.

Van marge naar mainstream

De vroege hiphop uit New York kende zijn eerste grote hit in *Rappers delight* van de Sugar Hill Gang uit 1979. Hoewel de plaat met twee miljoen exemplaren de best verkochte 12inch-versie ooit werd, duurde het nog enige tijd voor de nieuwe stroming een stabiele plaats in de popmuziek verwierf. *The Message* van Grandmaster Flash uit 1982 is een volgend hoogtepunt. Dit nummer, met de bekende zinsnede 'Don't push me cause I'm close to the edge...', verhaalde van het geweld, de dealers en de junkies in het getto, onderwerpen die de maatschappijkritische kant van rapmuziek tonen. In 1986 had Run DMC een megahit in het nummer *Walk This Way*, dat samen met de rockband Aerosmith werd vertolkt. Vanaf dit moment was de interesse van de grote platenmaatschappijen gewekt en de 'golden age of hip hop' brak aan. The Jungle Brothers, De La Soul, EPMD en The Beastie Boys waren destijds sterren aan het hiphop-firmament. Rappers kregen vaste voet aan de grond bij het grote publiek, maar van begin af aan waren er wanklanken.

Het harde, rauwe en weinig melodieuze geluid werd niet door iedereen gewaardeerd, maar belangrijker was de weerstand die werd opge-

roepen door de boodschap die rappers zeer expliciet verkondigden. Omdat de schare fans snel groeide, maakte de *moral majority* zich in toenemende mate zorgen over de slechte invloed van hiphop op de jeugd. Albums met provocerende teksten werden voorzien van *Explicit Lyrics*-stickers, die inmiddels niet meer weg te denken zijn uit de gemiddelde Amerikaanse platenzaak (<http://hiphop.archetype.de/hiptags.htm>).

Rappers kwamen in opspraak. Public Enemy betuigde sympathie aan de Black Panther-beweging en dweept met het gedachtegoed van Malcolm X. 2 Live Crew trok veel negatieve aandacht, maar in het laatste geval was dat te danken aan de vrouwenvriendelijkheid en de pornografische inhoud van hun raps. Hun album *As Nasty As They Wanna Be* kwam in 1989 uit, maar werd in verschillende Amerikaanse staten geboycot of van de schappen gehaald. Het werd als eerste door een Amerikaanse rechtbank als *obscene* bestempeld. De verkoopcijfers leden hier niet onder, want het album werd 'dubbel-platina'.

De groeiende controverse rond rapmuziek kende destijds nog een aantal andere voorbeelden, die vooral uit de gangsta rap van de Westkust afkomstig zijn. NWA lanceerde in 1989 *Straight Outta Compton*, waarin de groep politiegeweld aan de kaak stelde. Het nummer *Fuck Tha Police* trok de aandacht van de FBI. De platenmaatschappij Priority Records werd onder druk gezet om de samenwerking met NWA te stoppen en het gerucht ging dat de FBI de distributie van het album trachtte te dwarsbomen. Zeker is dat niet, maar wel is duidelijk dat de zomertour van NWA in 1990 met verschillende boycotts en invallen van de politie te maken kreeg. Ook deze plaat kreeg van de rechter het label *obscene*.

Een volgend voorbeeld vormt het nummer *Cop Killer* van Body Count, de groep die Ice T als voorman had. Kort nadat de beelden van de mishandeling van Rodney King over de wereld gingen, schreef Ice T dit nummer waarin hij zichzelf als wraakzuchtige moordenaar van de politie portretteerde. Het was al een jaar oud, maar desondanks werd het nummer in 1992 focus van de aandacht omdat *running mate* Dan Quale het in de verkiezingscampagne van Bush sr. op de agenda zette. In het verlengde hiervan hebben zich ook andere conservatieve krachten tegen het nummer uitgesproken, wat leidde tot een serieuze boycot van distributeur Sire Records (een onderdeel van Warner Bros). Aanvankelijk werd nog het recht op vrije meningsuiting geclaimd, maar toen de dreigementen opliepen heeft Warner Bros het contract met Ice T verbroken. Het nummer is bij latere persingen van het album verwijderd en tot op heden is dit een van de weinige nummers die effectief werden geweerd in Amerika (Shank, 1996).

Het controversiële karakter van gangsta rap bracht moraalridders in het geweer, die het distributeurs heel lastig maakten. Wilde men rappers binnenboord houden, dan resulteerde dat in stigmatisering voor de goegemeente. Gerenommeerde bedrijven wilden dat risico niet lopen. Als gevolg van dit dilemma deden zich in de jaren negentig enkele separate ontwikkelingen voor.

Nieuwe varianten, die afstand deden van het controversiële imago, kregen de ruimte en rappers als Mc Hammer, Vanilla Ice en Will Smith maakten hiphop onderdeel van de mainstream popcultuur. Zij oogstten veel succes, maar hun commerciële geluid en nietszeggende teksten kwamen hen op kritiek te staan van hardcore collegae, die hen als verraderlijke *sell outs* bestempelden.

Tegelijkertijd steeg ondanks, of juist dankzij, de negatieve aandacht de vraag naar de omstreden producten. Rappers verweerden zich tegen de kritiek door erop te wijzen dat zij slechts verslag deden van hun alledaagse werkelijkheid, van criminaliteit, geweld, drugs en seks in het getto. Dit verweer was echter in zoverre dubbelhartig dat zij hun controversiële imago koesterden en niet echt wilden dat de kritiek zou verstommen. Zo zei Ice T over het effect van de *explicit lyrics*-sticker: 'The sticker on the record is what makes 'em sell gold' (<http://hiphop.archetype.de/hiptags.htm>). De kritiek resulteert in publiciteit, maar die is niet als vanzelfsprekend te verzilveren. Enkele personen uit de scene van gangsta rap speelden een belangrijke rol die leidde tot commercieel succes. Master P (Percy Miller) wendde zijn underground label *No Limits* aan voor de verspreiding van gangsta rap. Het bedrijf werd een commerciële sensatie aan het eind van de jaren negentig en dat is opzienbarend, want dat lukte zonder hulp van de radio, videoclips of televisie. In Los Angeles wordt Deathrow Records gerund door Suge Knight. Grote rappers van de Westcoast vonden hier onderdak, zoals Snoop Doggy Dog, Dr. Dre en later ook Tupac Shakur. Op het commerciële hoogtepunt van de rapmuziek meldde zich Puff Daddy (Sean Combs), die zelf begon als rapper, maar zich gaandeweg meer als producer en zakenman van het label Bad Boy manifesteerde. Een van de sterren uit zijn stal was Notorious B.I.G. (Christopher Wallace alias 'Biggie Smalls'). Net als Tupac Shakur kwam ook deze gangsta rapper nog voor zijn dertigste levensjaar om in een driveby shooting. Hun dood stond de commercie niet in de weg, eerder het tegenovergestelde. Het tweede album van

The Notorious B.I.G., dat slechts enkele weken na zijn dood uitkwam, werd een enorm postuum succes. Ook van Tupac worden na zijn dood nog steeds enorme aantallen cd's verkocht.

Bad

Het controversiële imago van gangsta rap hangt samen met regelover-treding. *Doggystyle*, het eerste album van Snoop Doggy Dog uit 1993, bevat een nummer dat begint met een suikerzoete dialoog tussen een onderwijzeres en haar klas. Zij vraagt haar leerlingen wat zij later willen worden. 'Police officer' en 'fire man', antwoorden twee kindertjes braaf. Dan vraagt de juf Snoop hoe hij zijn toekomst ziet. De jonge Snoop antwoordt resoluut: 'I wanna be a motherfuckin hustla'. Respectabele beroepen zijn voor de rappers niet aantrekkelijk. In dit fragment wordt deze boodschap met humor verpakt, maar op andere plaatsen komen rappers er openlijk voor uit dat ze drugs dealen, mensen beroven en naar het leven staan. In de Amerikaanse context, met de veel strengere wetgeving ten aanzien van cannabisproducten, is het een statement om een album *The Chronic* (marihuana) te noemen, zoals Dr. Dre deed in 1992. Behalve dealers genieten ook pooiers warme belangstelling van rappers. De woorden *bitch* en *hoer* worden zeer vaak gebruikt in raps en mede op basis daarvan wordt het genre geassocieerd met vrouwon-vriendelijkheid. Snoop is een van de rappers die zichzelf graag als pooier portretteert. Daarnaast heeft onder andere Ice T een nummer opgenomen met ondubbelzinnig lovende verwijzingen naar deze professie. De volgende tekst stamt uit de recente hit *P.I.M.P.* van 50 Cent.

I told you fools before, I stay with the tools
 I keep a Benz, some rims, and some jewels
 I holla at a hoe til I got a bitch confused
 She got on Payless, me I got on gator shoes
 I'm shopping for chinchillas, in the summer they cheaper
 Man this hoe you can have her, when I'm done I ain't gon keep her
 Man, bitches come and go, every nigga pimpin know
 You saying it's secret, but you ain't gotta keep it on the low
 Bitch choose with me, I'll have you stripping in the street
 Put my other hoes down, you get your ass beat
 Now Nik my bottom bitch, she always come up with my bread
 The last nigga she was with put stitches in her head

Get your hoe out of pocket, I'll put a charge on a bitch
 Cause I need 4 TVs and AMGs for the six
 Hoe make a pimp rich, I ain't paying bitch
 Catch a date, suck a dick, shiiit, TRICK

[Chorus]

I don't know what you heard about me
 But a bitch can't get a dollar out of me
 No Cadillac, no perms, you can't see
 That I'm a motherfucking P-I-M-P

Naast het verheerlijken van dubieuze inkomstenbronnen, bevatten raps frequente verwijzingen naar geweld. Midden jaren negentig kenden de Verenigde Staten een enorm hoog aantal moorden, dat voor een belangrijk deel samenhang met de vele slachtoffers in de *gang wars*, voornamelijk in Californië. Rappers verhalen over het verlies van *homies* en over het beschermen van het eigen territorium, maar minstens zo vaak over de eigen wapenfeiten en vergelding. 'I ride or die for my turf' (*As the world turns* Tupac Shakur). Deze animositeit betreft dus niet zomaar caféruzies, maar serieuze conflicten die met kogels worden beslist. Niet enkel andere gangs leveren opponenten, de politie geldt als de supervijand. Zeker in steden als Los Angeles bestaat een lange en zeer gespannen relatie tussen gangs en de politie. Het hierboven reeds genoemde *Cop Killer* van Ice T geldt als het meest bekende uitvloeisel van de haat jegens de politie, maar het nummer staat niet op zich (Shank, 1996). Ook Ice Cube wil het systematische politiegeweld niet slikken.

How the fuck do you figure
 That I can say peace and the gunshots won't cease
 Every cop killin' goes ignored
 They just send another nigga to the morgue
 My boys gone – they can't give a fuck about us
 They rather catch us with guns and white powder
 If I was home, they'd probably be front of me
 Since I'm young, they consider me the enemy
 They'll kill ten of me to get the job correct
 To serve, protect, and break a nigga's neck
 (van: *Endangered Species (Tales From the Dark Side)*)

In de explosieve sfeer van gangwars ontstond midden jaren negentig de ruzie tussen rappers van verschillende kampen, die men later is gaan benoemen als 'Westside' en 'Eastside'. De beide kopstukken, Tupac Shakur en Notorious B.I.G., werden zes maanden na elkaar, in 1996 en 1997, in driveby shootings vermoord. Als aanleiding noemt men het feit dat Tupac in 1994 in New York werd beschoten en van peperdure juwelen beroofd. Hoewel beide mannen bevriend waren, zou Notorious B.I.G. hiervoor verantwoordelijk zijn. Tupac herstelde van de eerste aanslag en heeft zich in zijn raps fel en agressief gekeerd tegen de Eastcoast. Hij liet zich onder andere op het album *All Eyez on Me* portretteren terwijl hij met zijn handen het teken van Westside maakte.

Behalve de beide rappers spelen in deze oorlog, die nog steeds voortduurt, ook de platenbazen van oost en west een rol, respectievelijk Puff Daddy van Bad Boy Records en Suge Knights van Death Row Records. Beiden genieten, behalve als geslaagd zakenman, ook een reputatie als gewelddadige crimineel. De laatste zou gelieerd zijn aan de Mob Piru Bloods, een gang uit Compton (Los Angeles). Puff Daddy komt in december 1999 in het nieuws vanwege illegaal wapenbezit en poging tot omkoping na een schietincident in een nachtclub in New York.

Ego

Eastside en Westside staan elkaar naar het leven. Ze beschadigen elkaar met wapens en met woorden. Dit sluit aan bij het ideaaltype van Amerikaanse gangs, dat naast gewelddadigheid ook het verdedigen van het eigen territorium als een vanzelfsprekend onderdeel kent. Gangs markeren wat van hen is en bedienen zich daarbij van symbolen in graffiti, kleding, handgebaren en taalgebruik. Een deel van die symbo-

liek lijkt terug te vinden in de teksten en in de clips van rappers, maar wie meer precies kijkt moet vaststellen dat de stijl van gangs misschien wel wordt aangetroffen maar de verwijzingen worden nooit heel specifiek. Men heeft het over *homies*, maar om welke gangs het gaat blijft onduidelijk. Over 'Crips' of 'Bloods' wordt niet gesproken, misschien omdat rappers zichzelf daarmee tot schietschijf zouden maken. Hoewel in sommige clips een reeks vrienden voor de camera paradeert, blijft de achterban anoniem. In feite is gangsta rap het podium van eenlingen. Dat wordt ook benadrukt in de battles, waar de rappers elkaar in een één-op-ééngevecht met woorden te lijf gaan. De strijdbaarheid van rappers is te herleiden tot het harde leven in de achterbuurten. De verhouding tussen het individu en het leven in het getto lijkt echter niet onveranderlijk. Aanvankelijk stond maatschappijkritiek centraal en draaide het om thema's als achterstelling en onrecht. In 1982 rapte Grandmaster Flash:

Don't push me, cause I'm close to the edge
 I'm trying not to loose my head
 It's like a jungle, sometimes it makes me wonder
 How I keep from going under

Er is een verschuiving opgetreden en in de raps van nu ligt de nadruk op persoonlijke rijkdom en genoegdoening. In 1996 waren de woorden van Tupac:

I live the life as a thug nigga, until the day I die
 Live the life as a boss playa, All Eyez On Me
 cause even gettin high, All Eyez On Me

De jongen van de straat zat in de knel, maar hij heeft het gemaakt. Deprivatie is omgedraaid in succes. Daarmee is de aandacht voor de problemen van de (eigen) onderklasse verschoven naar de welvaart van het individu. In de meest populaire gangsta rap draait het om ego's, om de reputatie van de rapper. De aanklacht tegen de samenleving is getransformeerd tot een bewieroking van de hoofdpersonen zelf. Gangsta rappers hanteren een zeer egocentrische insteek, de hoofdpersoon is altijd IK. Titels als die van Tupac, met albums als *All Eyes on Me* en *Me Against the World* illustreren dat. Als om hun opgeblazen ego's extra aan te zetten tonen vrijwel alle gangsta rappers op foto's en in clips hun opgepompte torso's. In het verlengde hiervan laten veel clips dure cabriolets, dikke gouden kettingen, ontzagwekkende tattoos, luxe zwembaden en de schaars geklede *bitches* zien.

Noemt de rapper anderen, dan is dat niet zelden om hen te beledigen, te vernederen, te *dissen*. 'Dissen' is afgeleid van 'disrespect', wat verwijst naar het aanzien en de reputatie die de rappers voor zichzelf claimen en die ze bij rivalen steeds trachten te besmeuren en beschadigen. Dat is ook in essentie wat er, met woorden, gebeurt tijdens *battles*. Je moet ongenaakbaar zijn en niet buigen. Een groot verschil met andere krachtmetingen is dat er voor verliezers geen plaats is. Een schouderklop achteraf, elkaar verstaan als collegae, dat komt tussen rivalen niet voor. Zeker niet publiekelijk! Dat maakt deelname aan gangsta rap een riskant spel, want verlies is gelijk aan vernedering die niet wordt geanalyseerd. Dit kan niet anders dan resulteren in frustratie (en agressie).

Street credibility

De wereld van gangsta rap gaat verder dan tegendraadsheid, de hoofdpersonen profileren zichzelf als vrouwonvriendelijk, crimineel en gewelddadig. It's good to be bad. Dit beeld kan een probleem oproepen, want rappers kunnen aan hun sterrenstatus natuurlijk geen onschendbaarheid ontlelen. Een simpele ontsnapping biedt het verweer dat het beeld en de werkelijkheid niet overeen (hoeven te) komen. Zo laat Ice T zich op zijn album 'Return of the Real' interviewen door een verslaggeefster. Zij vraagt hem of het waar is dat hij connecties heeft met de onderwereld. Het antwoord luidt: 'It is all a fantasy, rap is fake. I'm making this stuff up. I am totally legit'. Ook ten aanzien van de oorlog tussen oost en west wordt wel beweerd dat deze niet werkelijk bestaat, maar dat omwille van de commercie een mythe is gecreëerd. Recent heeft Eminem een nummer opgenomen, met een kinderkoor op de achtergrond, waarin hij een eind van de animositeit tussen de twee kampen bepleit. De plaat verkoopt goed. De moorden van Tupac en Biggie zijn tot op de dag van vandaag nog onopgelost en ook dat is een aspect waar munt uit wordt geslagen. Het verhaal gaat dat Sylvester Stallone een film zal regisseren waarin hij zelf een detective speelt die dit mysterie oplost.

Er wordt veel geld verdiend en dat lijkt reden genoeg om het beeld intact te houden. Toch ligt het niet zo simpel, want bij gangsta rap draait het om ego's en die blijven enkel overeind als ze waarmaken wat ze zeggen. Reputatie en *street credibility* gaan hand in hand. Van 50 Cent is bekend dat zijn moeder werd vermoord tijdens een drugdeal, zelf was hij een dealer en hij werd in een schietpartij maar liefst

negen keer geraakt. Tegen Tupac liep ten tijde van de eerste aanslag op zijn leven een proces wegens verkrachting en verboden wapenbezit. Nadat hij voldoende hersteld was, kreeg hij een straf van ruim vier jaar, want hij werd schuldig bevonden aan het zedendelict. Een oudgediende als Ice T kan zich een kleine knieval in de richting van het establishment misschien nog veroorloven, maar in principe moeten rappers *real* zijn. Dat geldt overigens ook voor Nederlandse gangsta rappers, zoals blijkt uit deze tekst van G-Mill (Van Staple, 2003, p. 157).

You ain't backin' all the shit you claiming cus
 When I pull out my gun I'm straight aiming cuz
 And when I shoot, Gangsta Mill ain't no buster
 I chase you down the block
 And press the motherfucking empty on ya
 Yo Key, start up the motherfucking car
 Let niggas know we ain't beef
 We all about war.

De controversie voorbij

Gangsta rap schetst een wilde wereld, die op gespannen voet staat met de respectabele samenleving. Het genre bezorgt de goegemeente een ongemakkelijk gevoel. Gelukkig is de wereld van gangsta rap ver weg, en de beelden zijn een uitvergroting van zeer specifieke aspecten. Vooral de jeugd wordt erdoor aangetrokken, verstandige mensen hebben er niets mee op. Of toch niet?

Tien tot vijftien jaar geleden was rap een 'zwart' ding (Van Gemert, 1998). In Nederland was de muziek vooral aantrekkelijk voor Surinaamse jongeren. Blanke rappers, zoals Osdorp Posse, kregen in die beginjaren amper een voet aan de grond (Heijmans en De Vries, 1998, p. 69 e.v.). Inmiddels is (de blanke) Eminem een megaster en klinkt gangsta rap ook uit de mp3-spelers van blanke jongeren. Gangsta rap mag dan tegendraads zijn, het genre geniet niettemin een enorme populariteit. Gelet op de verkoopcijfers kan worden gezegd dat gangsta rap, ondanks controle en zelfs gerichte tegenwerking, tot de mainstream popmuziek behoort. Dit betreft de muziek, gangsta rappers zelf zijn nog niet salonfähig. Ali B en Ali G, respectievelijk de rappende knuffelmarokkaan en de gangsta persiflage van Sacha Baron

Cohen, zijn beiden regelmatig op televisie te zien zijn, maar kunnen natuurlijk niet voor serieuze representanten van het genre doorgaan. 's Avonds na elfen worden op zenders als MTV en TMF wel voortdurend gangsta rap clips vertoond. Er lijkt een soort overeenstemming te bestaan over tijd en plaats waarop rappers in de media mogen opduiken. Men wil afstand bewaren, maar gebeurt dat ook? Wordt gelet op de genoemde aspecten: relatie tot regelovertreding, opgeblazen ego's en hun geloofwaardigheid, dan vallen andere dingen op.

Vroeger werd op pooiers neergekeken, maar tegenwoordig staat deze professie in een ander, niet per se negatief licht. Het verschijnsel van de loverboys steekt de kop op. Niet dat aan borreltafels deze uitbuiters verdedigd worden, maar er bestaat onmiskenbaar een warme belangstelling voor pooiersymbolen. 'Pimp my ride' is de naam van een televisieprogramma op de zender MTV, waarin onopvallende oude auto's worden opgekalefaterd tot opzichtige pooierbakken met overdadig chroom, sensueel leer en schreeuwende kleuren

www.mtv.com/onair/dyn/pimp_my_ride/series.jhtml).

En de criminologie? Gangsta rap attendeert criminologen erop dat er geen vanzelfsprekende grenzen bestaan tussen goed en kwaad. Wat eens verfoeid werd, komt in een ander licht te staan. Waarden en normen zijn niet onveranderlijk. Daarnaast toont het dat criminelen zichtbaar overeind moeten blijven, ondanks rivaliteit en repressie. Zo vestigen zij hun reputatie. Zij willen niet alleen de rijkdom, maar ook het aanzien. Gangsta rap is een controversieel muziekgenre, maar de aspecten die de spanning met de respectabele samenleving lijken op te roepen zijn al in diezelfde samenleving uitgelekt. We zijn de controverse voorbij.

Literatuur

Gemert, F. van

*Crips in drievoud; en dossier-
onderzoek naar drie jeugdbendes*
Amsterdam, Regioplan, 1998

Heijmans, T., F. de Vries

Respect; rappen in fort Europa
Amsterdam, De Balie/Volkskrant,
1998

Shank, B.

*Fears of the white unconscious;
music, race, and identification in
the censorship of 'Cop Killer'*
Radical history review, 66e jrg.,
1996, p. 124-145

Stapele, S. van

*Crips.nl; 15 jaar gangcultuur in
Nederland*
Amsterdam, Vassallucci, 2003

Wermuth, M.

*No sell out; de popularisering van
een subcultuur*
Amsterdam, Aksant, 2002